העצה הכי טובה שתקבלו היום:
תהיו בשקט!

מאת: עוזר ברגמן
אוקטובר 31, 2021

מה לא אמרו על השתיקה והכוח האדיר שלה?… אז נראה שזו
העצה הכי טובה שתקבלו היום: תהיו בשקט!

“ה' ילחם לכם ואתם תחרישון” (שמות יד, יד).

“על ידי שתיקה יזכה לביטחון” (ספר המידות).

“וּפַרְעֹה, הִקְרִיב, וַיִּשְׂאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה מִצְרַיִם נֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם, וַיִּירְאוּ
מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה'” (שמות יד, י).

אחרי כל הניסים שהם היו עדים להם, למה בני ישראל פחדו? כן, הצבא

המצרי סגר עליהם מאחור , דרכן נחסמה על ידי הים מלפנים והמדבר מכל צד . בכל זאת , למה? הרי בשנה הקודמת ליציאתם ממצרים הם ראו מקרוב שהטבע נשלט על ידי כוח גדול יותר – רצון הבורא , ושהמצרים הם רק בני אדם בשר ודם , לא אלים ולא חצי אלים .

אז למה הפחד ?

אולי גם זה יעניין אתכם :

שתיקה שווה זהב . . . .

לשמור על זכות השתיקה . . . . .

כשהגל מגיע , תכופף את הראש . . .

כל יום , פעמיים ביום , אנחנו עם ישראל מצהירים שאלוקים הוא אחד . ואחדות , היא דבר שהקב”ה מאוד אוהב . המצרים שדהרו לעבר עם ישראל היו מאוחדים (ראו רש”י) ברצון שלהם להשיב את בני ישראל למצרים , כדי שימשיכו להיות עבדים שלהם .

בנוסף , בני ישראל הרגישו חוסר אונים וחוסר ודאות גדולים . אולי , אבל רק אולי , כל הניסים שהם היו עדים להם לא היו למענם , כדי להציל אותם . אולי הם נועדו להעניש את פרעה שאמר : “מי אלוקים שאשמע לו” (שמות ה , ב) .

כל יום , פעמיים ביום , אנחנו עם ישראל מצהירים שאלוקים הוא אחד .
ואחדות , היא דבר שהקב”ה מאוד אוהב !

התמודדות מול כוחות חזקים שכאלה כאשר אחד מהם לא ידוע . בנוסף , אין אפשרות לראות דרך מילוט . ותוסיפו על כל זה גם את אלמנט הספק לגבי מעמדם בעיני הבורא . כך יצאו אבותינו ממצרים כשהם מבועתים ומפוחדים .

האמת , מי לא יהיה ?

אבל עם ישראל בהיותם העם הנפלא שהם, עשו מה שאנחנו עושים במצבים כאלה: הם צעקו לבורא עולם בתפילה (ראו רש”י).

כידוע, ישנם מקרים בהם התפילה של האדם חסרה כוח לחולל את השינוי הרצוי. יש אפילו מקרים שבהם לתפילה אין כוח בכלל. הדוגמה הקלאסית היא המלך חזקיהו. כאשר הצבא האשורי האדיר התדפק על דלתות חומות ישראל, חזקיהו התהפך במיטה והפנה את פניו אל הקיר כשהוא אומר לבורא עולם, ‘אין לי כוח להרוג, לרדוף או להתפלל. אני הולך לישון. אתה תטפל בזה’. אלוקים אמר שהוא יעשה, והוא עשה (ילקוט שמעוני קסג, מלכים ב יט, לה).

בורא עולם! אתה תטפל בזה!…

בדומה לכך מסופר על רבי נחמן והמלווה שלו שהיו בדרכם מארץ ישראל לביתם באוקראינה, אחרי המסע המפורסם של רבי נחמן לארץ ישראל, אז הספינה שלהם נקלעה לתוך שדה קרב ימי והחלה להתמלא במים. תוך כדי השיחה ביניהם, המלווה אמר לרבי נחמן שהוא עדיין לא התפלל. ורבי נחמן השיב לו: “אין אתה צריך להתפלל עכשיו, רק תקבל עול מלכות שמים בפסוק ראשון, ותאמר שלוש ראשונות ושלוש אחרונות…” (שבחי הר”ן כא).

עת להתפלל, ועת לשתוק.

אבל השתיקה אליה מתייחס רבי נחמן היא לא שתיקה שנובעת מדיכאון. ממש לא. זו השתיקה של מי שרוצה לדבר, של מי שרוצה לשאול “למה אני? למה עכשיו? ומה עכשיו?” – לעשות את העיקר ולהשליך את עצמו על בורא עולם.

הרב מטשערין, תלמידו של רבי נתן מברסלב, מציע שני מקורות להוראה זו מתוך ספר המידות:

הראשון – מה שאומר דוד המלך (תהילים לז, ז): “דּוֹם לה’ וְהִתְחוֹלֵל לוֹ, אַל תִּתְחַר בְּמַצְלִיחַ דַּרְכּוֹ בְּאִישׁ עֹשֶׂה מְזִמּוֹת”.

השני – מה שאומר דוד המלך (תהילים קלא, ב-ג): “אִם לֹא שִׁוִּיתִי וְדוֹמַמְתִּי נַפְשִׁי כְּגָמֻל עֲלֵי אִמּוֹ, כַּגָּמֻל עָלַי נַפְשִׁי… יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל ה’ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם”.

אנחנו מבקשים כל הזמן לדעת ולהרגיש בשליטה. אבל אפילו המבוגר והחכם בינינו הוא תינוק בעיני הבורא, וזרועותיו.

באותו סיטואציה על הספינה, המלווה אומר לרבי נחמן “נראה בוודאות שהספינה תטבע בקרוב ואין שום סברה, על פי דרך הטבע, שנינצל”. והרבי השיב, “קח את כל המעות עד הפרוטה אחרונה ותחלק לשניים. מחצה תקשור על גופך ומחצה אקשור על גופי”. “בשביל מה?” שאל המלווה, “הדג יכול לבלוע אותנו בלי הכסף!”. ורבי נחמן השיב לו: “עשה מה שאני אומר לך. עם ישראל חצו את ים סוף ולא טבעו. אנחנו עדיין על הספינה…”

אנחנו צריכים להבין שכל משבר, ניסיון ואתגר בחיים שאנו חווים נועד לגמול אותנו מלחשוב שזה אומנם היה מספיק טוב, אבל עכשיו צריך לשפר ולעשות משהו אחר. עלינו להיות מוכנים להיות בלתי משועבדים לתודעה המצרית הצרה שמאיימת עלינו כמו על עם ישראל על שפת הים, ולקבל את התודעה היהודית המורחבת: להאמין בבלתי אפשרי!

כי השתיקה , שמזכה אותנו בביטחון בבורא עולם , היא זו שמובילה לתובנה הכי גדולה : אנחנו לא צריכים תשובות , כי אין שאלות . אם נקבל את התודעה היהודית המורחבת ונאמין בבלתי אפשרי , זה בהחלט יקרה .

אתם מוזמנים ליהנות מההשקפה והחכמה העמוקה והמיוחדת שיש ביהדות בקישור הזה !